



**Det kongelige landbruks- og matdepartement**  
**Det kongelige kommunal- og moderniseringsdepartement**  
*Statsrådene*

Kommunene  
Fylkeskommunene

Deres ref

Vår ref

Dato

LMD: 20/638

8. januar 2021

KMD: 20/6872

## **Jordvern og FNs bærekraftsmål**

Arealplanlegging er en viktig oppgave for kommunene. Regjeringen ønsker å følge opp FNs bærekraftsmål, og har bestemt at disse skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største nasjonale og globale utfordringer. Mange av målene kan bare nås med innsats fra kommuner og fylkeskommuner. Kommunene må bruke sin kunnskap om lokale og regionale forhold til å prioritere og følge opp bærekraftsmålene i arealplanleggingen, i tråd med regjeringens politikk.

Dette arbeidet favner bredt, og involverer mange sektorer. Bærekraftsmålene dreier seg blant annet om å utrydde sult, oppnå matsikkerhet, utvikle bærekraftige byer og lokalsamfunn, samt å arbeide for en verden uten landforringelse. I Norge er jordvern en viktig del av arbeidet med å nå målene.

Klimaendringer og befolkningsøkning gir utfordringer for verdens matforsyning. Av hensyn til lokal beredskap og matsikkerhet er det av avgjørende betydning at den ikke-fornybare arealressursen dyrket jord ivaretas, slik at mat kan produseres i hele landet. Norge har lite dyrket mark grunnet topografi og klima. Kun 3% av landarealet er dyrket mark, og kornarealet per innbygger er lavere enn gjennomsnittet i Europa. Stortinget har på denne bakgrunn vedtatt et mål om å redusere den årlige omdisponeringen, og regjeringen har utarbeidet en egen jordvernstrategi. Denne politikken har hatt en positiv effekt, og omdisponeringstallene har de siste årene pekt i riktig retning.

De beste jordbruksarealene ligger ofte der utbyggingspresset er størst, og det er i mange tilfeller ulike interesser knyttet til arealer med attraktiv beliggenhet. I denne "*kampen om arealene*" er det viktig at kommunene gjennomfører god arealplanlegging for å avveie ulike hensyn.

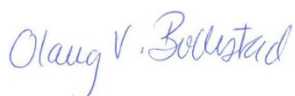
Det er kommunenes ansvar å gjennomføre arealplanlegging etter plan- og bygningsloven. Lokale planer skal utarbeides i samsvar med overordnede planer og retningslinjer. Gjennom *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023* understreker regjeringen at kommuner og fylkeskommuner skal legge bærekraftsmålene til grunn for sin planlegging. Her pekes det blant annet på kompakt byutvikling, og det uttrykkes en forventning om at viktige jordbruksområder sikres gjennom langsiktige utbyggingsgrenser.

I *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging* er hensynet til bevaring av dyrket mark godt innarbeidet, og det gis viktige føringer for planleggingen. Retningslinjene sier blant annet at fortetningspotensialet bør kartlegges når det vurderes å omdisponere verdifull dyrket eller dyrkbar jord, og rundt kollektivknutepunkter bør det legges særlig vekt på høy arealutnyttelse, fortetting og transformasjon.

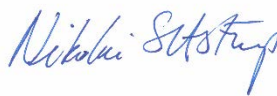
I brev fra Landbruks- og matdepartementet datert 01.10.2018 *Nasjonal og vesentlig regional interesse innenfor jordvern* til fylkesmennene, med kopi til alle kommuner, er det også redegjort for viktige vurderinger i planarbeidet.

Bevaring av dyrket mark er en nasjonal interesse. For å oppnå styrket beredskap og mat-sikkerhet må vi ta vare på jordbrukets produksjonsressurser over hele landet. Vi har tillit til at kommunene følger opp jordvernstrategien og bidrar til å redusere omdisponering av dyrket mark.

Med hilsen



Olaug Vervik Bollestad  
Landbruks- og matminister



Nikolai Astrup  
Kommunal- og moderniseringsminister

## **Kopi**

Statsforvalteren i Agder  
Statsforvalteren i Innlandet  
Statsforvalteren i Møre og Romsdal  
Statsforvalteren i Nordland  
Statsforvalteren i Oslo og Viken  
Statsforvalteren i Rogaland  
Statsforvalteren i Troms og Finnmark  
Statsforvalteren i Trøndelag  
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark  
Statsforvalteren i Vestland